

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 811
van **GWENNY DE VROE**
datum: 23 juni 2020

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

*Verbod op het gratis verdelen van plastic draagzakjes voor eenmalig gebruik - Evaluatie
(2)*

Op 17 juni 2019 werd het verbod op het gratis verdelen van lichte plastic draagtassen voor eenmalig gebruik van kracht. Op mijn schriftelijke vraag nr. 301 van 24 januari 2020 antwoordde de minister dat het helaas nog te vroeg was voor een cijfermatige evaluatie van de effecten van het verbod op het gratis verdelen van lichte plastic draagtassen. Op mijn schriftelijke vraag nr. 520 van 25 maart 2020 antwoordde de minister dat de cijfers voor 2019 pas in het najaar beschikbaar zouden zijn, samen met de andere rapporteringen die Fost Plus in het kader van zijn erkenning moet opleveren.

1. Hoe evalueert de minister het effect van het verbod op het gratis verdelen van lichte plastic draagtassen voor eenmalig gebruik sinds de inwerkingtreding op 17 juni 2019 en de zes maanden extra tijd (tot 17 december 2019)?
2. Welke trends komen uit de cijfers naar voren? Welke conclusies kan de minister trekken uit de aparte registratie van de plastic draagtassen? Welke beleidseffecten kan zij hieruit concluderen?
3. Welke specifieke acties of maatregelen zal de minister nemen om te vermijden dat verpakkingen, uit welk materiaal dan ook, als zwerfvuil in het milieu terechtkomen?
4. Op welke specifieke alternatieven die herbruikbaar en recycleerbaar zijn, zal de minister inzetten?
5.
 - a) Hoe evalueert de minister de handhaving op lokaal niveau op het verbod op het gratis ter beschikking stellen van plastic draagtassen?
 - b) Wat is de stand van zaken van de leidraad voor lokale handhavers om dit verbod te handhaven?

ANTWOORD

op vraag nr. 811 van 23 juni 2020

van **GWENNY DE VROE**

1. Zoals ook vermeld in het antwoord op vraag nr. 301 van 24 januari 2020 en nr. 520 van 25 maart 2020, zijn de cijfers voor 2019 pas in het najaar beschikbaar, samen met de andere rapporteringen die Fost Plus in het kader van zijn erkenning moet opleveren. Wanneer de eerste cijfers voorhanden zijn, zal geëvalueerd worden wat het effect is van dit verbod.
2. Op dit ogenblik zijn er nog geen cijfers beschikbaar.
3. Via Mooimakers worden/werden een aantal acties gelanceerd om te voorkomen dat zwerfvuil (algemeen, ook niet-verpakkingen) ontstaat. Hieronder een kort overzicht:
 - Jaarlijks worden minstens 4 campagnes opgestart om op te roepen geen zwerfvuil te veroorzaken (lenteschoonmaak, doelplaatsencampagne op borden langs de autosnel- en gewestwegen, zomercampagne en handhavingsweek);
 - Via coachingtrajecten en projecten wordt gewerkt rond de efficiëntie van het zwerfvuilbeleid. Hier wordt ingezet op de optimalisering van infrastructuur (vuilnisbakkenplan), de participatiegraad van de burgers (vb. vrijwilligerswerking) en worden ook oplossingen geboden om zwerfvuil te vermijden (herbruikbare drinkbekers, vermijden wegwerpverpakkingen, ...);
 - goede praktijken worden gedeeld via de kenniswijzer;
 - er wordt ingezet op educatie via de lespakketten die beschikbaar zijn op de website;
 - Specifiek voor deze speciale zomerperiode werd(en) o.a.:
 - op het digitaal startmoment van de handhavingsweek op 15 juni opgeroepen om niet te wachten tot de start van de handhavingsweek begin oktober om te handhaven, maar dat dit nu tijdens de zomer ook zeker zal nodig zijn. Zowel de zachte (aanspreken) als de harde aanpak (boetes) werden hier voorgesteld.
 - op het overleg met Comeos op 16 juni gevraagd aan de handelaars om aan hun zaak zelf vuilnisbakken te plaatsen om het zwerfvuil te voorkomen. Tevens werd een toolbox ter beschikking gesteld met communicatiemateriaal, stickers, wobblers, een filmpje, ... om er de aandacht op te vestigen en de mensen te sensibiliseren.
 - Specifieke toolboxes worden ook ter beschikking gesteld van lokale besturen met tips en tricks, goede praktijkvoorbeelden en communicatiemateriaal om zwerfvuil tegen te gaan en te voorkomen.
 - Op 4 juli de zomercampagne gelanceerd waarin wordt opgeroepen om je afval in de vuilnisbak te gooien of bij te houden tot thuis en het daar weg te gooien of gewoon ervoor zorgen dat je niets meeneemt wat afval kan worden (drinkbus, brooddoos, ...). Deze campagne loopt op radio, sociale media, affichage en dergelijke meer. Daarnaast zijn er allerlei activiteiten in steden, parken en aan de kust gepland om ook hier de mensen er op attent te maken dat het afval in de vuilnisbak hoort. Er wordt een combinatie gemaakt van brede sensibilisering en activatie op het terrein.
 - Sinds 22 juni tem 20 september 2020 loopt in samenwerking met de West-Vlaamse intercommunales en de krant van West-Vlaanderen een reportagereeks waarbij 1 à 2 keer per week een reportage wordt gebracht mbt zwerfvuil en waarin wordt opgeroepen om samen van West-Vlaanderen

de properste provincie te maken. Op 19 september is de climax tijdens de world clean up day.

4. In eerste instantie willen we het gebruik van herbruikbare draagtassen stimuleren, ongeacht uit welk materiaal ze zijn gemaakt. We willen dus dat de consument vooral plastic wegwerptassen vervangt door herbruikbare draagtassen en niet door een eenmalige draagtas gemaakt uit een ander materiaal. Uit LCA's blijkt immers dat de milieu-impact van eenmalige draagtassen uit ander materiaal niet noodzakelijk lager is dan die van eenmalige plastic draagtassen.

Mocht het gebruik van bijvoorbeeld eenmalige papieren draagtassen zeer sterk toenemen, dan kunnen we eventueel bekijken om de maatregelen die vandaag gelden voor plastic tassen (deels) uit te breiden naar papieren tassen.. Bij het invoeren van het verbod op het gratis aanbieden van plastic draagtassen, zijn we ervan uitgegaan dat dit niet zal leiden tot een één op één vervanging van plastic wegwerpdraagtassen door papieren wegwerpdraagtassen. Papieren wegwerp draagtassen zijn immers duurder in aankoop en minder praktisch in gebruik door hun grotere dikte en lagere weerstand tegen vocht. Maar de praktijk zal moeten uitwijzen of dit inderdaad het geval is.

Daarnaast voeren we geen specifiek beleid ter bevordering van eenmalige biogebaseerde of biodegradeerbare plastic draagtassen. Deze draagtassen zijn immers moeilijk te onderscheiden van de niet-biodegradeerbare, zijn niet in alle omstandigheden even goed biodegradeerbaar, en de draagtassen gemaakt uit biogebaseerd materiaal hebben niet noodzakelijk een lagere milieu-impact dan deze gemaakt uit fossiele grondstoffen aangezien de teelt van biomassa ook een milieu-impact heeft.

Via OVAM wordt ook een green deal Preventie en Hergebruik van Verpakkingen in de Distributiesector voorbereid.

5. A) Er is nog geen evaluatie gebeurd van handhaving op lokaal niveau op het verbod van gratis ter beschikking stellen van plastic draagtassen.
B) Op dit ogenblik wordt de laatste hand gelegd aan de leidraad voor lokale handhavers om het verbod te handhaven.